

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vredn. v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Novčijo 6 K, za druge kvenavstrijke dežele 8 K. Kdor hoče sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Odje „Kotliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta št. 5, sprejemni oddelki, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petlivrste za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglašne primeren popust. V oddelku „Male razprave“ stane beseda 5 vin. Particije zabavne vsake petlivrste 24 vin., izhaja in pošilja 26 vin. — Inserati se sprejemajo do tova opozicije. — Naročniki rabljajo se pošiljati po pošti.

Pol leta italijanske vojske.

Grška na razpotju.

Dne 23. nov. 1915.

Srbi se morajo tudi pri Bitolju pred Bolgari umikati. Ako se jim ne posreči, da si zavarujejo prosto pot proti izhodu v Albanijo, potem bodo prisiljeni, stopiti na grško ozemlje. Ker pa je Grčija nepristranska, je po mednarodnem pravu zavezana, da razoroži srbske vojake in jih ima do konca vojske zaprte.

Ista nevarnost, kakor Srbom pri Bitolju, preti tudi Francozom in Angležem, ki so se izkrcali v Solunu in se sedaj ob srbsko-grški meji bojujejo proti Bolgarom. Grčija jim je sicer dovolila, da gredo oboroženi po rjeni zemlji na srbsko bojišče, toda da bi se sedaj bojujoč umikali na grška tla in tako zanesli bojno divjanje tudi na Grško, tega grška vlada ne dovoli.

Grška vlada je že pretekli teden izjavila, da bo razorožila vsakega, ki bo vojskujoč se stopil z orožjem na njeno ozemlje. To je Angleže in Francoze hudo poparilo. Naenkrat kakor kaka je izginil iz Londona angleški vojni minister Kitchener. Takrat se nihče ni vedel, kam je šel in zakaj je šel. Sedaj pa vemo vse. Dne 21. t. m. se je naenkrat prikazal v glavnem mestu Grčije, v Atenah. Kralj Konstantin ga je sprejel v avdienci. Ko je minila avdienca, je lord Kitchener zopet izginil iz Aten. Toda še isti dan sta Francija in Anglija dali razglasiti, da bosta blokirali Grčijo, to se pravi s svojimi ladjami zastavili pot grškim ladjam ter na ta način preprečili vsak dovoz in izvoz iz grških pristanišč.

Francija in Anglija hočeta očitno prisiliti Grško, da se smejo francoske, angleške in srbske čete prosto umikati na grško ozemlje ter se tudi tam bojevati, ne da bi jih Grška razorožila. Grška se sedaj na to ni pristala, vsled tega je bila od četverosporazuma razglašena blokada. Tak je položaj danes.

Kako se bo stvar razvijala nadalje? Priznati si moramo, da je Grška v velikanskih skripcih. Grčija nima živil doma, ampak jih mora uvažati.

Sama izvažala rozine, vino, [olje,] tobak. O tretih strani je obdana od morja. Njena trgovina je morska trgovina. Za to je ze po blokadi hudo prizadeta. Gotovo pa ji četverosporazum se tudi preti, da bo ji vzel najvažnejše otoke in da bo s svojim ogromnim brodomjem bombardiral grška mesta ali obali. Ali bo torej Grčija privolila v četverosporazumove zahteve?

Ako to dovoli, potem ima že morda prihodnje dni vojsko na svojih lastnih tleh. Bolgari, ojačeni s turskimi četami, se potem ne bodo več ozirali na Grško, ampak tirali Francoze, Angleže in Srbe pred seboj na grško ozemlje. Nič bi ne bilo Bolgarom ljubše, nego da smejo v Solun. Bolgari so na srbskem bojišču opravili svojo nalogo in s Turki skupaj si upajo vzdržati vojsko proti četverosporazumu in Grčiji. Ako pa Grčija ne stopi na stran četverosporazuma, bodo Bolgari utaknili svoj meč v nožnico ter z Grčijo gojili prijateljske razmere.

Grška je v hudih skripcih, Grška je na razpotju. Danes ali jutri se mora nagniti na eno ali drugo stran. Stojimo torej pred novimi, velikimi dogodki. O najnovejšem dogodku poročamo na drugem mestu.

Razmere na Grškem.

Preko Carigrada poročajo: Solunski grški krogi zatrjujejo, da bo Kitchenerjev prihod povzročil preobrat v grški politiki. Makedonsko grški krogi še so vedno Venizelosu ob strani. V novi Grški poslnojoče orožništvo, ki se toji večinoma iz Krečanov, je slepo orožje Venizelosovo ter javno agitira za njegovo politiko. Angleži, ki se čutijo v Solunu že popolnoma domače, izjavljajo povsodi, da bo morala tudi Grška potegniti svoj meč, sicer da bo treba proti njej nastopiti s silo. Namigava se, da je kraljeva rodovina v nevarnosti. V Atenah se vršijo resne varnostne priprave. Vsak hip je pričakovati, da bo tudi nad starimi grškimi okraji proglašeno obsedno stanje. Sicer je za to potrebno odobrenje zbornice, toda vlada mora biti za vlado mero dajna. V Solunu rekvirirajo Angleži in Francozi ne ozirajo se na grške oblasti. Ker razsipajo denar, je prebivalstvo z njimi zadovoljno.

Kralj o razoroženju.

Tudi francoski minister Denis Cochin je prišel v Atene in se s kraljem pogaja zaradi razoro-

ženja čet. Kralj Konstantin zatrjuje, da sicer hoče postopati z največjo prizanesljivostjo, da pa je vsled grške nepristranosti primoran, razorožiti umikajoče se srbske in četverosporazumove čete, ako bi se dalj časa hotele muditi na grških tleh. Pač pa bo preudarjal, ali bi se ne moglo dovoliti srbskim četam prehod (v Albanijo) kakor se je dovolil četverosporazumovim četam prehod iz Soluna v Srbijo.

Ali morajo Srbi na grška tla?

Ako se Srbom pri Bitolju (Monastirju) ne posreči, da si obdržijo cesto, ki vodi iz Bitolja proti zahodu v Albanijo, potem bodo prisiljeni, da stopijo na grška tla. Sicer morajo tudi po oni cesti, ki vodi iz Bitolja zahodno v Albanijo, nekaj časa po grški zemlji, približno kakih 10 km, toda Grčija bi menda, kakor je kralj v pogovoru s francoskim ministrom Cochinom namignil, zatisnila obe očesi in pripustila prehod, ne da bi Srbe razorožila. Mogoče, da se ravno glede te ceste najde izhod iz tega, ki bi bil za Grčijo in Srbijo enako ugoden.

Četverosporazum grozi.

Italijanski list „Stampa“ zna povedati, da je francoski minister Denis Cochin odločno zahteval od Grške, da ne sme razorožiti nobenih četverosporazumovih čet. Ako bi Grčija ne ustregla tej želji, bi četverosporazum zasedel grške otoke.

Kako se izvaja blokada?

Angleški list „Times“ poroča iz Aten: Četverosporazumove ladje preiskujejo vse grške parnike v Egejskem in Sredozemskem morju.

Nizozemski listi poročajo: Angleške križarke so pri Gibraltarju ustavile pet grških ladij in da so štiri grške ladje odvedli na Malto.

LISTEK.

Berači.

Spisal Václav Kosmak.

Neko nedeljo sem prišel v romarski kraj Zaročice. Ravno je prihajala velika procesija. Spredej so vihrala bandera, za njimi je bila mladina, potem godci, duhovniki in drugo ljudstvo. Godba je igrala in iz tisočih ust se je razlegala glasna vaba Mariji Devici. Stopil sem k mostu, vzel klobuk z glave, pa gledal trumo romarjev. Bili so zaprašeni in potni. Zenske so nesle pletene koše na hrbtu. Za mostom je sedelo sredi poti, ki je držala v cerkev, nekaj beračev. Da bi jih ne pohodili, so se morali romarji razdeliti na dve strani.

Takoj pri mostu je sedela nekaj čez trideset let stara žena in je kazala razgajeno bolno nogo. Poleg sebe je imela dve bergli. Stezala je roke pa kričala: „O duša krščanska, spomni se ubogega Lazarja. Vsak vinar svete miloščine ti povrne naš Gospod Jezus Kristus (pri teh besedah je sklonila glavo), romar moj mili. Obvaruj vas Bog, dobri krščanski ljudje, in daj vam ljubo zdravje.“

Mersikatera ženica ji je dala krajcar.

„Oj, povrni ti Bog, zlata, radodarna roka. Bog vas sprimi v tem svetem romarskem kraju!“

Nekoliko naprej je vpil ogorel mlad človek. Stezal je z molekul in ovite roke, oči pa je imel zaprte: „Usmilite se,

dobra srca, mene ubogega, slepega berača, zakaj slepota je največja nesreča na svetu. Jaz nesrečni, slepi revež ne vidim solnce božjega — o moj Bog! — in večna tema je okoli mene. Povrni vam Bog stotisočkrat in obvaruj slepote vas in vaše otroke! O, pobožni romar, mamica dobra, usmilite se mene, slepega revčka. Jezus Nazarenski, usmili se me!“

Se nekoliko naprej je sedel majhen, upaden mož, ki se je držal pol na jok, pol na smeh in je mrdal kakor bi hotel govoriti. Levo roko je stezal po miloščini, z desno je pa pozvanjal z zvončkom.

„Poglej, ubogega mutca!“ so si šepetale romarice, pa mu dajale miloščine.

Izpreved je šel v cerkev, zvonovi so utihali, a v hramu božjem so zabučale orgle. Krenil sem v gostilnico, shranil tam daljnogled, pa odšel v cerkev. Stopivši iz goštnice, sem videl, da berači že sede tik ceste v senci pod drevesom. Mestec je bilo kakor izumrlo, nikjer žive duše; vse je bilo v cerkvi, razen onih beračev in kramarjev poleg pokopališča.

Stopil sem tiho okoli hiše, da bi me berači ne zapazili. Zenska je štela drobiž, a slepec je privlekel iz za raztrganega jopiča steklenico žganja, krepko nagnil, pa ponudil še ženi: „Na, pij! Si kaj dosti nabrala?“

Hroma žena je segla po steklenici, pila in pristavila: „Ni, da bi človek govoril! Trideset krajcarjev. Človek kriči in kriči, da se mu skoraj razklesajo željuni, pa za prazen nič. Čemu se neki potikajo po botjih potih, ko pa nočejo nič darovati? Še najboljšje je tamle ozezu (samignila

je z glavo proti mutcu), ne črhne niti besedice, pa največ nabere.“

Slepec se je obrnil k mutcu: „I, saj res, nas eden vpije in vpije, da ohripi; vi pa si polnite možnjo brez vsake težave. Dajte nam vsaj nekaj od tega, kar ste nabrali, sicer vas izdam!“

Mutec se pa ježno namrdne: „Le me, a tudi jaz imam jezik, da povem, kdo ste vi, sleparji sleparski. Fej te bodi!“

„Kaj praviš, da smo sleparji?“ razkačeno zavpije ženšče. V tem se slepec slučajno ozre in zapazi mene (imel je brez dvoma nekakšen „svit“). Zgane se, stegne hitro roke in začne javkati: „Usmilite se mene, ubogega, slepega berača, dobri krščanski ljudje!“

Hroma tudi pomoli roke, pa začne: „O duša krščanska!“

Mutec pa jame zvoniti, migaje z ustnicami, jaz pa grem menitič, tebi nič v hišo Gospodovo.

Po službi božji se vsujejo romarji iz cerkve in se razidejo po mestecu, nekaj v gostilnice, da se pokrepčajo, drugi pa med kramarje ob mostu.

Berači pa še bolj kriče. Videl sem mlade deklice, ki so jih gledale z neko grozo, starke pa so sklepale roke in jih pomilovale: „To so vam revčki nesrečni!“

Pri nas v Martinkovem je živila revna in zapuščen starica, nazivali smo jo Bezo. Še danes jo vidim, kakor bi stala pred menoj. Bila je veta, suha, bolehn in je videla komaj dva koraka pred seboj. Nosila je dolga krila (pr

Avstrijsko-italijansko bojišče.

Včeraj dne 24. novembra je minolo pol leta, kar imamo z Italijani vojsko. Najhujše bojišče, a tudi najslavnejše bojišče! Milijonska italijanska armada bruha neprenehoma ogenj v naše maloštevilne, a kot jeklo trde čete, toda naprej ne more! Posebno zadnji čas so italijanski napadi izredno hudi. Dne 1. decembra se odprli italijanski parlament in general Kadorna bi rad pokazal kake uspehe gospodom poslancem. Pol leta že preliha kri, izrablja narodno italijansko gospodarstvo, prinaša bedo, glad in pomanjkanje v deželo, a uspehov še nima pokazati nobenih. Za to sedaj pred 1. dec. tako divjanje na italijanski strani. Bog čuvaj naše junaške branitelje še nadalje!

Posebno veliko trpi zadnji čas Gorica in sosedni kraji. Kadorna nima slabega okusa in hoče državnemu zboru pokloniti Gorico. Toda smola, naši Gorice nočejo dati. In dosedaj še je vedno bilo tako, česar Borojevič s svojimi vojniki ni hotel dati, tega tudi Italijani niso dobili.

Italijani zažigajo Gorico.

Najprej so Italijani več dni strašno obstreljevali Gorico, dne 18. nov. ob 5. uri zjutraj pa je začela italijanska artilerija bombardirati Gorico tudi z vžigalnimi granatami. Mesto se je spalo. Prebivalstvo je v prvem trenutku bežalo iz hiš, potem pa iskalo zavetja v kletih. Kmalu so se vneli razni deli mesta. Bombardiranje je trajalo ves dan do noči. Po glavnih ulicah so ležali v hipu drobci razbitih šip, kamenja, ometa in opeke. Ogromne jame so nastale na trdem granitnem tlaku in raz hiš so visele polknice, zlebovi in hišna oprava. Pogled na to razdejano je bil grozen in strašni vtis so povečale še črne plasti dima ki so krožile nad celim mestom.

Begunci, ki so prišli iz Gorice, opisujejo strašne trenutke, ki so jih ta dan doživeli v mestu.

Kot da bi bil sodni dan. Ljudje so čepeli v skruti v kletih, da si rešijo vsaj ubogo življenje. Italijani so streljali z granatami iz topov, sovražni metali pa so leteli na Gorico. Med drugimi gimi so začela goreti goriška realka, Trgovski dom, malo semenišče, Verletova hiša, Fajtova hiša, De-franceschijeva hiša, Parkhotel, mestno kopališče. Težke granate so padle na glavarstvo, dalje na policijo, hotel »Post«. Porušene so hiše okoli Travnika, Rastela, Gosposke ulice, ulice Vetturini, Semeniske ulice. Popolnoma razrušeni in požgani so deli okoli južnega kolo dvora in deli okoli ulice Luigia. Laški letalec je vrzel bombo na krasno stavbo — biser Gorice — škofove zavode, iz katerih se je okrog 1. ure popoldne dvigal dim.

Drugi dan dne 19. nov. so Italijani zopet že ob 5. uri zjutraj začeli obstreljevati Gorico, a so kmalu prenehali. Le ena hiša, Žgavčeva na Placuti tik župnišča, se je vnela in zgorela. Proti osmi uri pa je obstreljevanje končalo. Nad mestom se so vedno ležale debele plasti dima, črne in umazane. Gorica je razdejana, razrušena in požgana. Groza se plazi po njenih ulicah.

Goriško dijaško semenišče v razvalinah.

Težke vžigalne granate so dne 18. novembra s hreščanjem, ki je pretresal kosti in mozeg, udarja-

nas smo rekli, da se nosi po gosposke), toda ta krila so bila že zbledela, oguljela. Stanovala je v majhni, temačni izbi v obšinski hiši. Ali še to sobico je morala deliti s starim baramom, ki je večkrat prihajal domov pijan in ni imel nobenih ozirov do nje. Kmetiškega dela ni ne znala, ne zmogla; beračiti jo je bilo pa sram. Pletla je ljudem nogavice (šivati ni več videla). Živila se je s tem, kar so ji ljudje dali za to. Iz ubožnega zaklada je dobivala kakšen groš in za to si je kupovala kavo. Teda kakšna je bila tista kava! Pa sem vendar čisto slišal od žda, ki so hodile k nam: »Kaj boš, Reza je slakosneda! Samo kavo bi pila, a da bi človeka za kaj prosila — in kdo bi ji rad ne dal? Bog ne daj — rada bi voljala za gospo!«

Jaz vsega tega tedaj še nisem imel, pa vendar se je to meni vedno zdelo grdo. Moja mati so se za Rezo vselej potegnili.

Bilo je nekoč jeseni. Na našem vrtu je bilo že skoraj vse drevje golo, le na hrčki so še rumeneli listi. Prišel sem iz cerkve domov. Mati so me poklicali v kuhinjo in mi tam vtekli v žep dva zavitka s kavo in sladkorjem. V ruti pa zavito potico (gotovo so si jo bili sami pritrkali od ust), pa so mi zašepetali: »Na pa nesi brž Rezi. Reci, da ji to pošiljam za praznike — pa ne povej nikomur nič, da veš!«

»Že vem!« In kot bi trenil, sem bil tam. Kar zdiral sem k Rezi. Sedela je pri majhnem oknu, pa nogavico je pletla. V sobici je bilo temno, mrazlo in vlažno.

le pod grad v smeri cerkve sv. Antona novega. In kmalu so se vzdigali črni oblaki dima iz starega semenišča, ki je bilo kmalu v plamenih. Visoko je švigal ogenj iz stare, častitljive stavbe, v kateri je preživel naš pesnik Simon Gregorčič svoja leta na gimnaziji in iz katere je došlo toliko goriške inteligence, duhovske in posvetne. Okoli poldne je pogorela vsa notranjščina, le tupa tam je v pritličju sikal iz pogorišča mal plamen. Ostalo je le zidovje, črno in zamazano.

Goriški Trgovski Dom — v plamenih.

Krasnega slovenskega doma ob Ljudskem vrtu ni več. Zjutraj, dne 18. novembra se je vnela gledališka dvorana in po velikem trudu se je posrečilo mestnim ognjegascem, da so omejili požar. A popoldne je iznova izbruhnil in se razširil v prvo in drugo nadstropje in že proti večeru je bil ves Trgovski Dom v plamenih, ki so švigali iz vseh okenj in balkonov. Med prasketanjem in šviganjem ognjenih zubljcev so se rušila nadstropja in vsak napor ognjegascem, ki so zopet prihiteli, se je zdela, da je zaman. A ko so Lahi zapazili ognjegasce, so jih pričeli obstreljevati s šrapneli, ki pa niso povzročili nobene škode. Pogled v noči na gorečo stavbo je bil strašen. Plamen je visoko švigal proti nebu in razsvetljeval vso okolico. In krasna stavba, ponos goriških Slovencev, je pogorela do tal.

Kako je sedaj v Gorici?

Ona lepe solnčne Gorice ni več in vsaka misel nanjo, ki leži razdejana in porušena, te zaboli. Ulice so prazne, le tupa tam bega samotni človek in kmalu izgine. Vse ulice so razrite, prazne, vse življenje, glasno in smajajoče je izumrlo na njih in na obrazu vsakega človeka leži groza, ko švigajo nad mesto ogromni ptiči smrti.

Cudovito mirno je ostalo prebivalstvo. Nobene razburjenosti, nobenega brezumnega letanja ni bilo, kajti živci so ob fronti ojekleneli in razum je prevladal. Skrili so se v varne kleti in skrivališča, zato je bilo tudi silno malo zrtv. Materijalna škoda pa je ogromna.

General Borojevič govori z vojniki slovenski.

Ornovojsnik Josip Kleva, doma v Maliji pri Portorožu v Istri, piše svojemu očetu z ital. bojišča, dne 1. novembra:

Dragi oče! Danes sem bil tako srečen, da sem bil pri sv. maši, v cerkvi, ki jo zapuščaš. Torej si morate sami misliti, kakšen vtis je napravila sv. maša na nas vojake, ko je naš d. g. vojni kurat pred sv. mašo lepo pridigoval. Po sv. maši je bil sv. blagoslov in potem smo zapeli par kitic cesarske pesmi. Vsak je goreče molil. Bili smo zelo srečni. Bog daj, da bi se kmalu v domači cerkvi tako udeležili presvete daritve.

Dne 26. oktobra smo se preselili iz bojne črte v neko zapuščeno vas in tam smo defilirali pred našim poveljnikom armadnega zbora, zvečer pa pred poveljnikom 5. armade generalom Borojevičem, kateri se je z vojniki razgovarjal tudi v slovenskem jeziku. Drugi dan se nam je pismeno zahvalil sam nadvojvoda Friderik, ker je naš bataljon dne 22. okt. pri belem dnevu pri Trbiču z golim bodalom (z jurišem) vrzel Italijane nazaj. Bile so same sveže italijanske čete. Dva regimenta sta zaman poskušala celo noč, da bi sovražnika ven spravila. Zjutraj ob 8. uri, ko smo prišli mi, pa je moral bežati in v divjem begu pustiti nekaj municije, strojno puško, ročne granate in veliko drugega vojnega gradiva, ter strašne kupa mrtih in 111 ujetnikov. Malokateri je odnesel, pete zasledovali smo jih smiraj za petami in tako smo rešili celo fronto italijanskega obkoljenja.

Da dragi oče! Četudi še sto let živim, 22. oktobra nikoli ne bom pozabil. 22. oktober je tudi moj rojstni dan. Zatorej se hočem vsako leto na isti dan udeležiti sv. maše za spomin na strašni boj našega bataljona, ter moliti za tovariše, ki so v boju padli.

»Hvaljen bodi Jezus Kristus!« sem jo pozdravil.

»Na vekomaj, amen. Kdo pa si ti?«

»Tukaj vam pošiljajo mati nekaj za praznike«, sem dejal namesto odgovora in stopil bliže k njej. Poznala me je po glasu. »A, ti si, ljubček moj, Bog te sprini!«

Vzela je zavitek in ruto, jo razvilo, in ko je videla, kaj sem ji prinesel, je od veselja zajokala. Solze so ji tekle po blestem, nagubanem licu. Še izpregovoriti ni mogla. Prijela me je za glavo in me poljubila na čelo. Ta poljub me še danes greje v duši. Naglo sem vzel ruto, pa tekel. Vpila je starka nekaj za menoj, pa ne vem, kaj; nisem se vrnil.

Takrat nisem nikomur znil besedice o tem; no, zdaj pa že lahko povem: Mati moja so že odšli z Rezo vred v večnost. Tam dajeta skupaj o sebi odgovor. Meni je pa ostal na vse to samo spomin, sladak kakor prijeten sen, nežen kakor narodna pesem in neugasljiv kakor zvezda na nebu.

Ne morem trditi, da so vsi javni berači taki, kakršni so bili oni v Zarošicah, toda prav dosti jih je pa takih. Tajni berači so pa vsi taki, kakršna je bila Reza. Prijateljček dragi, komu boš dal očiščiš mlačnost?

Kadornovim hlapcem ostane Doberdobska planota v spominu.

Z Doberdobske planote se nam doe 14. novembra poroča:

Kakor že večkrat, tako so se tudi dne 10. in 11. novembra začeli Kadornovi hlapci zaganjati s svojimi bučami proti našim postojankam. Zaganjali so se kakor kozel v močan zid. Kozel buta tako dolgo v zid, da se mu glava razbije. Tako se je tudi Lahu zgodilo. Častniki so jih s samokresom v roki priganjali proti nam. Mi smo takoj opazili, kdo je po eljnik naskakujoče čete in temu smo hitro zmešali njegovo kri, da se mu je pomirila in postala hladna. Ni mi sicer mogoče natanko poročati, kako so Lahi napadali, samo toliko Vam rečem, da so kakor našaš iztrgovali več sto vojakov. Približali so se našim postojankam na deset korakov. Preostali so se obrnili in v divjem begu bežali nazaj. Sledile so jim naše ročne granate, krogle strojnih pušk in naša izvrstna artilerija.

Polentar, ki je zapustil enkrat svoje zavetišče, se ni več vrnil, ampak napojil je s svojo krvjo krvoželjno Doberdobsko planoto. Tako se je ponavljalo do trde noči. In ko je nastopila tema se je po vseh naših postojankah oglašala pesem: »Slovenski fantje mi smo mi« i. t. d.

Pozdrave vsem domačinom in čitateljem »Slov. Gospodarja«, katerega tudi mi radi prebiramo v strelskih jarkih. Janez Mikša, narednik iz Pervene pri Moškanjcih; Franc Weber, štabni narednik; Vincenc Jamovnik; Ignac Ratak, desetnik iz Dornove; Mihael Molan, četovodja iz Pišec; Anton Gošnjak; Matija Zdravec in J. Stajnik, trobentač.

Bog kaznuje Italijane.

Alojzij Kocijan, doma iz Bizeljskega pri Brezicah, nam dne 15. novembra poroča sledeče iz italijanskega bojišča:

Poročam Vam, da skozi 13 mesev, kar se nahajam na bojišču, nisem bil še med tako strašnim artilerjskim ognjem, kot sedaj pri zadnji italijanski ofenzivi. Boji proti Rusom so bili hudi, a še hujši se vršijo na tukajšnjem bojišču. In komaj se je končala tretja italijanska ofenziva, in že zopet je začel Lah besneti s svojo težko artilerijo. Človek bi mislil, da se celi svet podira, kadar začnejo grmeti težki topovi. Spomnil se je tudi na našo baterijo, ki mu neki najbolj ovira pot proti Trstu. Z vsemi kalibri nas je obstreljeval, a popolnoma brezuspešno. Niti eden strel nas ni zadel, kar se moramo edino le Bogu zahvaliti, da nam je do sedaj ohranil zdrave in čvrste ude. Končno se nam je posrečilo sovražnika prisiliti, da je ustavil svoj ogenj. Priložnost sem imel opazovati prizor, ko so naše baterije učinkujoče streljale na sovražne. Italijani so zapustili svoje topove in zbežali na vse strani kot zajci, kadar jih psi prepode. Res smešno jih je bilo gledati.

Topovi, strojne in navadne puške, zrakoplovi in ročne granate delajo na bojišču godbo. Kadar začne ta goiba igrati, plešejo polentariji tako, da kar v zrak odskakujejo. Po končanem plesu jih pa le malo ostane pri življenju. Ostali si bodo pač dobro zapomnili, kedaj so se učili plesati po avstrijski godbi. Kadornu se še vedno sline cedijo po naši rodovitni slovenski zemlji. Zagotavljamo Vam vsi slovenski fantje, da dokler se še bo pretakala kri po naših žilah, ne bode nikoli polentar gospodaril na prekrasni naši slovenski domovini.

Bog nam podeli zmago in skorajšni mir, potem pa na veselo svidenje v zeleni Slovenski Štajerski. Pozdrave od slovenskih fantov topničarjev.

Slovenskim ženam in dekletom.

Slovenski pionirji nam pišejo dne 16. nov. z italijanskega bojišča:

Malo se sicer sliši v »Slov. Gospodarju« o krepkih ptujskih pionirjih, pa vendar tudi mi delamo vstrajno in pogumno za blagor drage domovine. Obiskala nas je sicer prej zima kot Vas, drage Slovenke na Štajerskem, pa to ne more zadržati železnega Slovenca, ki je že tolikokrat nakleštil izdajkega polentarija. Res, malo je včasih sitno, kadar pletemo mreže za Laha pred našimi postojankami; zato pa drage slovenske žene in dekleta: pletite le pridno rokavice in nogavice, da ne pridemo brez nohtov domov.

Tem težkim dnevom pa se pridružiti tudi kaka vesela urica pri topli pečki. Pa vsaj veselega Slovenca pravzaprav nič žaliti ne more. V najhujših dneh doni mila slovenska pesem med sivimi koroškimi skalami. Zato pa Slovenke! Le pogum! Laha bomo zvilili v kozji rog, potem pa se vrnemo kot zmagovalci na zeleno Slovensko Štajersko. Do tedaj pa nam pripravite domačih klobasic in drugih krepčil. Iskrene pozdrave do svidenja pošiljajo:

Alojzij Berlić, štabni narednik iz Gereče vasi pri Ptuj; Miško Runove, narednik; Jofef Zelenko, četovodja iz Podvine pri Ptaju; Adolf Gabrijl, desetnik iz Brežice; Janko Slavina, poddesetnik iz Ljutomer; Florjan Tura-